

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 54 44
f 020 522 53 33
e info@tns-nipo.com
www.tns-nipo.com

Rapport

Favoriete opdrachtgevers en opdrachtnemers in de bouw

Ronald Baden en Richard Werkhoven

G1942 | juli 2011

Dit document is uitsluitend voor deze opdrachtgever opgesteld. Alle in het document vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk. Publicatie en inzage aan derden, geheel of gedeeltelijk, is zonder schriftelijke toestemming van TNS NIPO beslist niet toegestaan.

© TNS NIPO | ISO 9001 | rapport.nederlands.dot

Inhoud

Samenvatting	1
Inleiding en onderzoeksbeschrijving	2
<hr/>	
1	Wie zijn favoriet als opdrachtgevers? 3
1.1	(Semi-)overheid prettigste categorie om voor te werken 3
1.2	Architecten: meeste voorkeur voor IAA architecten 6
1.3	Bouwbedrijven: het vaakst een voorkeur voor Koninklijke BAM Groep 8
1.4	Ingenieurs: het vaakst een voorkeur voor Grontmij 10
1.5	Installateurs: het vaakst een voorkeur voor Imtech 12
1.6	(Semi-)overheid: het vaakst een voorkeur voor gemeente 14
1.7	Projectontwikkelaars: het vaakst een voorkeur voor VolkerWessels Vastgoed bv 16
1.8	Woningcorporaties: het vaakst een voorkeur voor Ymere 18
<hr/>	
2	Aan wie verleent men het liefst een nieuwe opdracht? 20
2.1	Het liefst wordt opdracht verleend aan bouwbedrijven 20
2.2	Architecten: Inbo favoriet om opdracht aan te verlenen 23
2.3	Bouwbedrijven: Koninklijke BAM Groep favoriet om opdracht aan te verlenen 25
2.4	Ingenieurs: Grontmij favoriet om opdracht aan te verlenen 27
2.5	Installateurs: Imtech favoriet om opdracht aan te verlenen 29
2.6	(Semi-)overheid: gemeente favoriet om opdracht aan te verlenen 31
2.7	Projectontwikkelaars: Heijmans Vastgoed BV favoriet om opdracht aan te verlenen 33
2.8	Woningcorporaties: De Alliantie en Ymere favoriet om opdracht aan te verlenen 35
<hr/>	
	<i>Inhoud figuren en tabellen</i>
1	<i>Overzicht ranglijsten: top 1-noteringen 1</i>
2	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete categorie te kiezen 3</i>
3	<i>Voor welke van de onderstaande opdrachtgevers in de bouw werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? 4</i>
4	<i>Voor welke van de onderstaande opdrachtgevers in de bouw werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? – uitgesplitst naar categorie waar men werkzaam is 4</i>
5	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete architect te kiezen 6</i>
6	<i>Voor welke van de onderstaande architecten werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? Top 20 7</i>
7	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriet bouwbedrijf te kiezen 8</i>
8	<i>Voor welke van de onderstaande bouwbedrijven werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? Top 20 9</i>
9	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete ingenieur te kiezen 10</i>

10	<i>Voor welke van de onderstaande ingenieurs werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? Top 15</i>	11
11	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete installateur te kiezen</i>	12
12	<i>Voor welke van de onderstaande installateurs werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? Top 15</i>	13
13	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete (semi-)overheidsinstelling te kiezen</i>	14
14	<i>Voor welke van de onderstaande bedrijven of organisaties uit de (semi-)overheid (rijk, provincie, waterschappen, gemeente en semi-overheid samen) werkt u het liefst (als opdrachtnemer)?</i>	15
15	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete projectontwikkelaars te kiezen</i>	16
16	<i>Voor welke van de onderstaande projectontwikkelaars werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? Top 20</i>	17
17	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete woningcorporaties te kiezen</i>	18
18	<i>Voor welke van de onderstaande woningcorporaties werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? Top 20</i>	19
19	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete categorie te kiezen</i>	20
20	<i>Welke van de onderstaande partijen in de bouw zou u het liefst een opdracht verlenen?</i>	21
21	<i>Aan wie verleent u het liefst een opdracht? – uitgesplitst naar sector waar men werkzaam is</i>	21
22	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete architect voor een opdracht te kiezen</i>	23
23	<i>Welke van de onderstaande architecten zou u het liefst een opdracht verlenen? Top 20</i>	24
24	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriet bouwbedrijf voor een opdracht te kiezen</i>	25
25	<i>Welke van de onderstaande bouwbedrijven zou u het liefst een opdracht verlenen? Top 20</i>	26
26	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete ingenieur voor een opdracht te kiezen</i>	27
27	<i>Welke van de onderstaande ingenieurs zou u het liefst een opdracht verlenen? Top 15</i>	28
28	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete installateur voor een opdracht te kiezen</i>	29
29	<i>Welke van de onderstaande installateurs zou u het liefst een opdracht verlenen? Top 15</i>	30
30	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete (semi-)overheidsinstelling voor een opdracht te kiezen</i>	31
31	<i>Welke van de onderstaande bedrijven of organisaties uit de klasse (semi-)overheid (rijk, provincie, waterschappen, gemeente en semi-overheid samen) zou u het liefst een opdracht verlenen?</i>	32
32	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete projectontwikkelaar voor een opdracht te kiezen</i>	33
33	<i>Welke van de onderstaande projectontwikkelaars zou u het liefst een opdracht verlenen? Top 15</i>	34
34	<i>Belangrijkste drie redenen om als favoriete woningcorporatie voor een opdracht te kiezen</i>	35

35 *Welke van de onderstaande woningcorporaties zou u het liefst een opdracht verlenen? Top 10*

36

Samenvatting

In 2011 is de (semi-)overheid, net als vorig jaar, duidelijk de **favoriete opdrachtgever** onder bouwprofessionals. De redenen waarom dat zo is, zijn hetzelfde als in 2010: de overheid heeft *interessante opdrachten*, is een *grote opdrachtgever* waar veel zaken mee te doen zijn en is *betrouwbaar*. De voorkeur voor een opdrachtgever is uiteraard wel afhankelijk van het soort bedrijf of organisatie waar de professionals voor werken. Zo krijgen architecten en aannemers B&U het liefst een opdracht van woningcorporaties, terwijl installateurs, aannemers GWW en toeleveranciers liever opdrachten uitvoeren voor bouwbedrijven.

Als het gaat om het **verlenen van een opdracht**, dan doet men dat het liefst aan een bouwbedrijf. Deze keuze wordt ingegeven door *positieve eerdere ervaringen, kennis van zaken* bij en de *goede reputatie* van bouwbedrijven. De bouwprofessionals uit de verschillende vakgebieden zijn tamelijk eensgezind in hun keuze van bouwbedrijven als de ideale opdrachtnemers. Bij alle gedefinieerde vakgebieden zijn bouwbedrijven hierin de eerste, dan wel tweede keuze.

1 | Overzicht ranglijsten: top 1-noteringen

	Favoriete opdrachtgever	Favoriete bedrijf om opdracht aan te verlenen
Categorie	(Semi-)overheid	Bouwbedrijven
Architecten	IAA architecten	Inbo
Bouwbedrijven	Koninklijke BAM Groep	Koninklijke BAM Groep
Ingenieurs	Grontmij	Grontmij
Installateurs	Imtech	Imtech
(Semi-)overheid	Gemeente	Gemeente
Projectontwikkelaars	VolkerWessels Vastgoed bv	Heijmans Vastgoed B.V.
Woningcorporaties	Ymere	Ymere/De Alliantie

Inleiding en onderzoeksbeschrijving

Net als in 2010 heeft TNS NIPO in samenwerking met de redactie van Cobouw een rangorde van favoriete opdrachtgevers en opdrachtnemers in de bouw opgesteld. De lijsten zijn ook dit jaar weer samengesteld uit de resultaten van een onderzoek onder bouwprofessionals.

Het online onderzoek is van 27 juni tot 10 juli van dit jaar uitgevoerd onder 2.166 personen uit de bouwsector. De steekproef bestaat uit 1.696 Cobouw-abonnees, 113 Cobouw LinkedIn-connecties en 357 bouwprofessionals uit het TNS NIPObase Business-panel.

De respondenten kregen de volgende vragen voorgelegd:

- Voor welke opdrachtgevers in de bouw werkt u het liefst (als opdrachtnemer)?
- Wat zijn de redenen hiervoor?
- Welke bedrijven of organisaties in de bouw zou u het liefst een opdracht verlenen?
- Wat zijn de redenen hiervoor?

De vragen zijn zowel gesteld op hoofdniveau (projectontwikkelaars, (semi-)overheid, installateurs, etc. tezamen), als op subniveau (per partij in de bouw).

Er is op hoofd- en subniveau gewerkt met lijsten van sectoren en bedrijven in de bouw. Deze lijsten zijn door de redactie van Cobouw opgesteld.

De gebruikte toplist zijn samengesteld door punten toe te kennen aan sectoren en bedrijven op basis van de volgorde van noemen. De puntentotalen bepalen de uiteindelijke plaatsing in de toplist.

1 Wie zijn favoriet als opdrachtgevers?

1.1 (Semi-)overheid prettigste categorie om voor te werken

De top 3 van favoriete opdrachtgevers voor de bouw is ten opzichte van vorig jaar ongewijzigd. Bouwprofessionals krijgen het liefst een opdracht van de (semi-)overheid (rijk, provincie, waterschappen, gemeentes en semi-overheidsinstellingen). Op de tweede en derde plaats volgen bouwbedrijven en woningcorporaties. De drie opdrachtgevers waarvoor men het vaakst een voorkeur heeft, staan duidelijk aan kop. In puntentotaal volgt de nummer vier (projectontwikkelaars) op ruime afstand.

Over het algemeen wordt de voorkeur voor een opdrachtgever in 2011 met name ingegeven door *interessante projecten, goede ervaringen uit het verleden en goed persoonlijk contact*.

De voorkeur voor de **(semi-)overheid** wordt vooral bepaald door *interessante projecten*. Op de twee plaats komt de omvang van de organisatie(s); er zijn *veel zaken* mee te doen. Op de derde plaats volgt de *betrouwbaarheid* van de (semi-)overheid.

De belangrijkste redenen om voorkeur te hebben voor **bouwbedrijven** zijn ten opzichte van vorig jaar inhoudelijk ongewijzigd: *aangename eerdere ervaringen, aantrekkelijke projecten en de kwaliteit van het persoonlijke contact*.

De redenen om voorkeur te hebben voor **woningcorporaties** als opdrachtgever zijn dezelfde als voor bouwbedrijven. Alleen de rangorde van de redenen is anders.

2 / Belangrijkste drie redenen om als favoriete categorie te kiezen

	Categorieën in de bouw in het algemeen	(Semi-)overheid	Bouwbedrijven	Woningbouwcorporaties
1	Interessante projecten	Interessante projecten	Goede eerdere ervaring	Interessante projecten
2	Goede eerdere ervaring	Grote opdrachtgever	Interessante projecten	Goede eerdere ervaring
3	Goed persoonlijk contact	Betrouwbaarheid	Goed persoonlijk contact	Goed persoonlijk contact

3 / Voor welke van de onderstaande opdrachtgevers in de bouw werkt u het liefst (als opdrachtnemer)?

	Ranking	Puntentotaal
(Semi-)overheid (rijk, provincie, waterschappen, gemeente en semi-overheid samen)	1	2.184
Bouwbedrijven	2	1.867
Woningcorporaties	3	1.700
Projectontwikkelaars	4	1.101
Architecten	5	889
Installateurs	6	726
Ingenieurs	7	408

Als we kijken naar favoriete opdrachtgevers in relatie tot het soort bedrijf of instantie waar men werkt, dan zien we dat werknemers van de grote opdrachtgevers (overheid, woningcorporaties en projectontwikkelaars) vaak geen keuze kunnen maken. Zij zullen niet vaak zelf in opdracht werken. In onderstaande tabel wordt de rangorde weergegeven, uitgesplitst naar waar men zelf werkzaam is. De (semi-)overheid is favoriet bij ingenieurs en de overheid zelf. Bouwbedrijven staan bovenaan bij installateurs, aannemers GWW en toeleveranciers, en woningcorporaties zijn zeer geliefd bij architecten, aannemers B&U en collega-corporaties.

4 / Voor welke van de onderstaande opdrachtgevers in de bouw werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? – uitgesplitst naar categorie waar men werkzaam is

	Favoriete opdrachtgevers	Werkzaam bij: Architect	Ingenieursbureau	Installateur	Overheid
1	(Semi-)overheid	Woningcorporaties	(Semi-)overheid	Bouwbedrijven	(Semi-)overheid
2	Bouwbedrijven	Project-ontwikkelaars	Project-ontwikkelaars	(Semi-)overheid	Bouwbedrijven
3	Woning-corporaties	(Semi-)overheid	Architecten	Woningcorporaties	Woningcorporaties
	% weet niet/ geen van deze/ n.v.t.	20%	7%	10%	49%

	Werkzaam bij:				
	Project-ontwikkelaars	Aannemer B&U	Aannemer GWW	Woningcorporaties	Toeleveranciers
1	Project-ontwikkelaars	Woningcorporaties	Bouwbedrijven	Woningcorporaties	Bouwbedrijven
2	Woningcorporaties	(Semi-)overheid	Project-ontwikkelaars	Bouwbedrijven	(Semi-)overheid
3	(Semi-)overheid	Project-ontwikkelaars	Woningcorporaties	Architecten	Woningcorporaties
	23%	13%	9%	46%	14%

1.2 Architecten: meeste voorkeur voor IAA architecten

Onder de architecten geniet IAA Architecten de voorkeur, op de voet gevolgd door Inbo. Op afstand volgt van aken architecten op de derde plaats.

Over het algemeen zijn *interessante projecten* de belangrijkste reden om voorkeur te hebben voor een bepaalde architect. Een *goede reputatie* en *prettige eerdere ervaringen* spelen ook een belangrijke rol.

5 / *Belangrijkste drie redenen om als favoriete architect te kiezen*

	Architecten in het algemeen	<i>Vanwege de lage steekproefaantallen per architect is het niet mogelijk om redenen per architect aan te geven</i>			
1	Interessante projecten				
2	Goede naam en reputatie				
3	Goede eerdere ervaring				

6 / Voor welke van de onderstaande architecten werkt u het liefst (als opdrachtnemer)?
Top 20

	Ranking	Totaal punten
IAA Architecten	1	69
Inbo	2	62
van aken architecten	3	37
KOW	4	33
Wiegerinck	5	31
Mecanoo architecten	6	30
Claus en Kaan Architecten	7	28
De Zwarte Hond	8	27
architectenbureau cepezed	9	26
Jo Coenen & Co	9	26
Dam & Partners Architecten	10	24
UNStudio	11	20
Jeanne Dekkers Architectuur	12	19
KAW architecten en adviseurs	13	18
ZZDP Architecten	13	18
Bedaux De Brouwer Architecten	14	17
Dok architecten	14	17
Broekbakema	15	16
Rudy Uytengaak Architectenbureau	15	16
Wiel Arets Architects	16	15
DP6 architectuurstudio bv	17	14
Meyer en van Schooten Architecten	17	14
Onix	17	14
24H-architecture	18	13
OMA	18	13
MVRDV	19	11
Van den Berg Groep	20	10

1.3 **Bouwbedrijven: het vaakst een voorkeur voor Koninklijke BAM Groep**

De top 3 van bouwbedrijven is ten opzichte van 2010 nagenoeg ongewijzigd. Het liefst werkt men in opdracht van Koninklijke BAM Groep, gevolgd door Heijmans en Dura Vermeer. De volgorde van de laatste twee bedrijven was vorig jaar omgekeerd.

De voorkeur voor een bouwbedrijf wordt met name bepaald door *goede ervaringen* uit het verleden, *interessante projecten* die het biedt en of er een *goed persoonlijk contact* is.

De hernieuwde keuze voor **Koninklijke BAM Groep** als favoriete opdrachtgever wordt in belangrijke mate bepaald door haar *interessante projecten* en *goede ervaringen* in het verleden. Daarnaast speelt de *betrouwbaarheid* van het bedrijf een rol.

Heijmans wordt in de eerste plaats gekozen vanwege zijn *interessante projecten*. Op de tweede plaats staan *goede ervaringen* met het bedrijf, gevolgd door *goede naam en faam* naast *prettig persoonlijk contact*.

Goed *persoonlijk contact* ligt aan de basis van de voorkeur voor **Dura Vermeer**. Daarnaast zijn *goede ervaringen*, *interessante projecten* en de *omvang van het bedrijf* belangrijke drijfveren voor de keuze voor Dura Vermeer.

7 | Belangrijkste drie redenen om als favoriet bouwbedrijf te kiezen

	Bouwbedrijven in het algemeen	Koninklijke BAM Groep	Heijmans	Dura Vermeer
1	Goede ervaringen	Interessante projecten	Interessante projecten	Goed persoonlijk contact
2	Interessante projecten	Goede ervaringen	Goede ervaringen	Goede ervaringen
3	Goed persoonlijk contact	Betrouwbaarheid	Goede naam en reputatie/goed persoonlijk contact	Interessante projecten/ grote opdrachtgever

8 / Voor welke van de onderstaande bouwbedrijven werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? Top 20

	Ranking	Totaal punten
Koninklijke BAM Groep	1	472
Heijmans	2	319
Dura Vermeer	3	316
Koninklijke Volker Wessels Stevin	4	245
Ballast Nedam	5	235
Van Wijnen Holding	6	153
Strukton	7	118
TBI Holdings	8	107
Plegt-Vos Bouwgroep	9	58
Hurks Groep	10	53
Aan de Stegge Verenigde Bedrijven	11	44
Friso Bouwgroep	12	41
De Combi Groep	13	38
Jorritsma Beheer	13	38
MNO Vervat	14	37
Bouwbedrijf de Vries en Verburg	15	35
Nijhuis Bouw	15	35
Heembouw Holding	16	34
Trebbe Groep	17	33
OOMS Avenhorn Groep	18	31
Slokker Bouwgroep	18	31
VBK Beheer	19	30
GMB Holding	20	29
Hegeman Bouw en Vastgoed	20	29

1.4 Ingenieurs: het vaakst een voorkeur voor Grontmij

Onder de ingenieurs is Grontmij de populairste opdrachtgever, gevolgd door ARCADIS en Witteveen+Bos Raadgevende Ingenieurs B.V.

De belangrijkste reden om voorkeur te hebben voor een ingenieur wordt nu gevormd door de *aantrekkelijkheid van zijn projecten*. *Kennis van zaken* en *deskundigheid* van het personeel komt op de tweede plaats. *Goed persoonlijk contact* speelt ook een belangrijke rol.

Bij de keuze voor **Grontmij** is goed *persoonlijk contact* de belangrijkste reden, gevolgd door *goede ervaringen* en *interessante projecten/goede reputatie*.

ARCADIS wordt met name gekozen vanwege de *interessante projecten*, *kennis van zaken* en *zijn goede naam*.

9 / Belangrijkste drie redenen om als favoriete ingenieur te kiezen

	Ingenieurs in het algemeen	Grontmij	ARCADIS	Witteveen+Bos
1	Interessante projecten	Goed persoonlijk contact	Interessante projecten	laag aantal waarnemingen
2	Kennis van zaken	Goede ervaringen	Kennis van zaken	
3	Goed persoonlijk contact	Interessante projecten/goede naam en reputatie	Goede naam en reputatie	

10 / Voor welke van de onderstaande ingenieurs werkt u het liefst (als opdrachtnemer)?
Top 15

	Ranking	Totaal punten
Grontmij	1	111
ARCADIS	2	91
Witteveen+Bos Raadgevende Ingenieurs B.V.	3	67
Tebodin	4	64
DHV Holding B.V.	5	62
Oranjewoud	6	59
Koninklijke Haskoning Groep B.V.	7	58
Deerns Groep B.V.	8	52
Movares Group	9	38
Fugro	10	26
Bartels Engineering	11	25
Aveco De Bondt	12	18
Tauw Group	12	18
IV-Groep	13	15
Advin	14	13
Abt Holding	15	11

1.5 Installateurs: het vaakst een voorkeur voor **Imtech**

Imtech is, net als vorig jaar, de installateur waar bedrijven uit de bouw het liefst een opdracht voor uitvoeren. Op de tweede plaats staat nu Cofely Nederland, gevolgd door Unica Installatiegroep.

Bij de keuze voor de favoriete installateur speelt *goed persoonlijk contact* de belangrijkste rol. Daarnaast zijn eerdere *goede ervaringen* en een *goede reputatie* belangrijke redenen.

De *goede naam en reputatie* van **Imtech** is het meest bepalend voor zijn populariteit als opdrachtgever. De twee redenen die daarna bepalend zijn, liggen in het prettige *persoonlijke contact* en *eerdere ervaringen* met dit bedrijf.

Cofely Nederland heeft zijn positie met name te danken aan *persoonlijk contact*, *goede eerdere ervaringen* en het bieden van *interessante projecten*.

De twee belangrijkste redenen voor de keuze voor **Unica Installatiegroep** worden gevormd door zijn *goede reputatie* en de kwaliteit van het *persoonlijk contact*. Op de derde plaats staan meerdere, uiteenlopende redenen.

11 | Belangrijkste drie redenen om als favoriete installateur te kiezen

	Installateurs in het algemeen	Imtech	Cofely Nederland	Unica Installatiegroep
1	Goed persoonlijk contact	Goede naam en reputatie	Goed persoonlijk contact	Goede naam en reputatie
2	Goede ervaringen	Goed persoonlijk contact	Goede ervaringen	Goed persoonlijk contact
3	Goede naam en reputatie	Goede ervaringen	Interessante projecten	Goede ervaringen/ kennis van zaken/ grote opdrachtgever/ interessante projecten

12 / Voor welke van de onderstaande installateurs werkt u het liefst (als opdrachtnemer)?
Top 15

	Ranking	Totaal punten
Imtech	1	166
Cofely Nederland	2	161
Unica Installatiegroep	3	118
Croon Elektrotechniek	4	99
Ingenieursbureau Wolter & Dros	5	85
Van Dorp Installaties	6	61
Kropman Holding	7	47
HVL	8	38
SPIE Nederland	8	38
Alewijnse Holding	9	37
Breman Topholding	10	33
Feenstra Verwarming	10	33
Cegelec	11	27
Batenburg Beheer	12	22
P.G. Kuijpers & Zonen	13	19
Baas Groep	14	17
Brink Climate Systems	14	17
Lek/HABO Groep	15	3

1.6 (Semi-)overheid: het vaakst een voorkeur voor gemeente

De gemeente is met afstand de populairste opdrachtgever van de (semi-)overheidsinstellingen. De tweede en derde plaats worden ingenomen door de Rijksgebouwendienst en de Provincie.

Bij de overheid zijn de redenen om graag opdrachten voor haar uit te voeren ongewijzigd ten opzichte van 2010: *interessante projecten*, gevolgd door de *omvang als opdrachtgever* en *betrouwbaarheid*.

Gemeentes worden met name gekozen als favoriete opdrachtgever vanwege de *interessante projecten* die zij bieden. Daarnaast spelen goed *persoonlijk contact* en prettige *eerdere ervaringen* een belangrijke rol.

Ook bij **Rijksgebouwendienst** en de **Provincie** wordt de keuze in de eerste plaats gemaakt op basis van het aanbod van *interessante projecten*. Bij deze twee instanties zijn daarnaast hun *omvang als opdrachtgever* en *betrouwbaarheid* in sterke mate bepalend.

13 | Belangrijkste drie redenen om als favoriete (semi-)overheidsinstelling te kiezen

	(Semi-)overheid in het algemeen	Gemeente	Rijksgebouwendienst	Provincie
1	Interessante projecten	Interessante projecten	Interessante projecten	Interessante projecten
2	Grote opdrachtgever	Goed persoonlijk contact	Grote opdrachtgever	Grote opdrachtgever
3	Betrouwbaar	Goede ervaringen	Betrouwbaar	Betrouwbaar

14 | Voor welke van de onderstaande bedrijven of organisaties uit de (semi-)overheid (rijk, provincie, waterschappen, gemeente en semi-overheid samen) werkt u het liefst (als opdrachtnemer)?

	Ranking	Puntentotaal
Gemeente	1	1594
Rijksgebouwendienst	2	718
Provincie	3	553
Rijkswaterstaat	4	527
Rijksoverheid	5	502
Waterschap	6	351
ProRail	7	283

1.7 Projectontwikkelaars: het vaakst een voorkeur voor VolkerWessels Vastgoed bv

Van de voorgelegde projectontwikkelaars is VolkerWessels Vastgoed bv de opdrachtgever waar men het liefst voor werkt. ING Real Estate en AM volgen op de voet.

De drie belangrijkste redenen om graag voor een projectontwikkelaar te werken, zijn *interessante projecten*, *goede ervaringen* uit het verleden en *goed persoonlijk contact*.

Bij de keuze voor **VolkerWessels Vastgoed bv** als favoriete opdrachtgever onder de projectontwikkelaars spelen dezelfde redenen de belangrijkste rol als bij deze categorie in het algemeen. Wel is de volgorde iets anders: *interessante projecten* zijn het belangrijkste, gevolgd door prettig *persoonlijk contact* en *goede ervaringen* uit het verleden. Deze redenen en hun volgorde zien we ook bij **AM**.

Bij **ING Real Estate** speelt na haar *interessante projecten* en goede *eerdere ervaringen* ook haar *betrouwbaarheid* een rol bij de keuze voor deze projectontwikkelaar.

15 | Belangrijkste drie redenen om als favoriete projectontwikkelaars te kiezen

	Projectontwikkelaars in het algemeen	VolkerWessels Vastgoed bv	ING Real Estate	AM
1	Interessante projecten	Interessante projecten	Interessante projecten	Interessante projecten
2	Goede ervaringen	Goed persoonlijk contact	Goede ervaringen	Goed persoonlijk contact
3	Goed persoonlijk contact	Goede ervaringen	Betrouwbaarheid	Goede ervaringen

16 / Voor welke van de onderstaande projectontwikkelaars werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? Top 20

	Ranking	Totaal punten
VolkerWessels Vastgoed bv	1	122
ING Real Estate	2	119
AM	3	117
Heijmans Vastgoed BV	4	114
Ballast Nedam Bouw en Ontwikkeling	5	113
Bouwfonds Property Development	6	112
Dura Vermeer Groep N.V.	7	101
Ymere	8	89
Van Wijnen Groep NV	9	74
OVG Projectontwikkeling bv	10	48
Schiphol Real Estate B.V.	10	48
TBI Holdings B.V.	11	46
Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V.	12	41
Hurks groep bv	13	37
MAB Development Group B.V.	13	37
De Alliantie Ontwikkeling	14	36
NS Poort BV	15	35
Synchroon B.V.	16	34
ASR Vastgoed Ontwikkeling N.V.	17	32
Bemog Projektontwikkeling B.V.	18	28
Proper-Stok Ontwikkelaars	19	27
Aanneming Maatschappij J.P. van Eesteren B.V.	20	25
Com. Wonen	20	25
IPMMC Vastgoed	20	25
Stadgenoot	20	25

1.8 Woningcorporaties: het vaakst een voorkeur voor Ymere

Ymere blijft de favoriete opdrachtgever onder de woningcorporaties. Woonzorg Nederland behoudt haar tweede plaats en De Alliantie completeert de top 3.

De belangrijkste factoren die de keuze van favoriete opdrachtgever onder de woningcorporaties bepaalden in 2010 en nu weer bepalen, zijn: het bieden van *interessante projecten*, *goede ervaringen* uit het verleden en *goed persoonlijk contact*.

Ymere moet het voor haar toppositie in de eerste plaats hebben van de *interessante projecten* die het biedt en dat geldt ook voor de andere twee populaire woningcorporaties. Daarnaast is Ymere een *grote opdrachtgever* met een *goede naam en reputatie*.

Naast het bieden van *aantrekkelijke projecten* is **Woonzorg Nederland** interessant als opdrachtgever vanwege zijn *betrouwbaarheid*. Ook heeft deze woningcorporatie een *goede naam* en verloopt het *persoonlijke contact* goed.

Bij **De Alliantie** zijn na de *interessante projecten* die het biedt zijn *omvang* als opdrachtgever en *goede ervaringen* uit het verleden de hoofdredenen om het aan te merken als aantrekkelijke opdrachtgever.

17 | Belangrijkste drie redenen om als favoriete woningcorporaties te kiezen

	Woning-corporaties in het algemeen	Ymere	Woonzorg Nederland	De Alliantie
1	Interessante projecten	Interessante projecten	Interessante projecten	Interessante projecten
2	Goede ervaringen	Grote opdrachtgever	Betrouwbaarheid	Grote opdrachtgever
3	Goed persoonlijk contact	Goede naam en reputatie	Goede naam en reputatie/goed persoonlijk contact	Goede ervaringen

18 / Voor welke van de onderstaande woningcorporaties werkt u het liefst (als opdrachtnemer)? Top 20

	Ranking	Totaal punten
Ymere	1	201
Woonzorg Nederland	2	116
De Alliantie	3	114
Com.wonen	4	99
WonenBreburg	5	94
BrabantWonen	6	80
Woonstad Rotterdam	7	77
Lefier	8	72
Staedion Wonen	9	67
Wonen Limburg	9	67
Woonstichting de Key	9	67
Haag Wonen	10	65
WoonFriesland	11	63
Acantus Groep	12	62
Woonwaard	12	62
Mitros	13	59
Vivare	14	56
Actium	15	47
Woningcorporatie Domijn	15	47
Woningcorporatie De Woonplaats	16	45
Mooiland Vitalis	17	43
Stadgenoot	18	42
Woonpunt	18	42
Woningstichting Rochdale	19	41
Wonen Zuid	20	40

2 Aan wie verleent men het liefst een nieuwe opdracht?

2.1 Het liefst wordt opdracht verleend aan **bouwbedrijven**

Net als in 2010 zijn bouwbedrijven in 2011 met afstand de favoriete opdrachtnemers. De hele top 3 blijft overigens gelijk aan die van vorig jaar, met installateurs op de tweede en architecten op de derde plaats.

De belangrijkste reden om voorkeur voor een bepaald type opdrachtnemer te hebben, is globaal gezien een *goede ervaring* in het verleden. Daarna volgen *kennis van zaken* en een *goede reputatie*.

De voorkeur voor **bouwbedrijven** en **installateurs** wordt ingegeven door precies dezelfde redenen in dezelfde volgorde.

Bij architecten zien we deels dezelfde redenen: *goede naam* en *kennis van zaken* staan op plaats twee en drie. *Vernieuwingszin* is de belangrijkste de reden om architecten als favoriete opdrachtnemers aan te merken.

19 | *Belangrijkste drie redenen om als favoriete categorie te kiezen*

	Categorieën in de bouw in het algemeen	Bouwbedrijven	Installateurs	Architecten
1	Goede ervaringen	Goede ervaringen	Goede ervaringen	Innovatief
2	Kennis van zaken	Kennis van zaken	Kennis van zaken	Goede naam en reputatie
3	Goede naam en reputatie	Goede naam en reputatie	Goede naam en reputatie	Kennis van zaken

20 / Welke van de onderstaande partijen in de bouw zou u het liefst een opdracht verlenen?

	Ranking	Totaal punten
Bouwbedrijven	1	2.145
Installateurs	2	1.597
Architecten	3	878
Ingenieurs	4	842
Woningcorporaties	5	496
(Semi-)overheid (rijk, provincie, waterschappen, gemeente en semi-overheid samen)	6	414
Projectontwikkelaars	7	345

Binnen de verschillende vakgebieden in de bouw is men tamelijk eensgezind over bouwbedrijven als favoriete opdrachtnemers. Binnen zes van de negen categorieën worden bouwbedrijven bovenaan geplaatst en bij de overige drie staan ze op de tweede positie. Daarnaast zien we dat binnen een aantal specialismen ook graag opdrachten worden gegund aan vakgenoten, bijvoorbeeld bij ingenieurs en installateurs, maar ook bij architecten. De populairste *opdrachtgever*, de overheid, besteedt haar projecten bij voorkeur uit aan bouwbedrijven, ingenieurs en installateurs. Net als bij het kiezen van de ideale opdrachtgever is de keuze voor de favoriete opdrachtnemer voor bouwprofessionals in bepaalde sectoren lastig. Dat zien we terug in tamelijk hoge percentages ondervraagden die geen antwoord kunnen geven. Toeleveranciers en aannemers GWW zullen veel minder vaak een opdracht verlenen dan bijvoorbeeld de overheid.

21 / Aan wie verleent u het liefst een opdracht? – uitgesplitst naar sector waar men werkzaam is

		Werkzaam bij:			
	Totaal	Architect	Ingenieursbureau	Installateur	Overheid
1	Bouwbedrijven	Bouwbedrijven	Ingenieurs	Installateurs	Bouwbedrijven
2	Installateurs	Ingenieurs	Bouwbedrijven	Bouwbedrijven	Ingenieurs
3	Architecten	Architecten	Installateurs	Ingenieurs	Installateurs
	% weet niet/ geen van deze/ n.v.t.	20%	28%	35%	16%

	Werkzaam bij:				
	Project-ontwikkelaars	Aannemer B&U	Aannemer GWW	Woningcorporaties	Toeleveranciers
1	Bouwbedrijven	Installateurs	Bouwbedrijven	Bouwbedrijven	Bouwbedrijven
2	Architecten	Bouwbedrijven	Ingenieurs	Architecten	Installateurs
3	Installateurs	Architecten	(Semi-)overheid	Installateurs	Woningcorporaties
	7%	26%	40%	8%	43%

2.2 Architecten: **Inbo** favoriet om opdracht aan te verlenen

De top 3 van architectenbureaus aan wie men het liefst een nieuwe opdracht geeft bestaat uit Inbo, IAA architecten en van aken architecten.

Zoals eerder al werd aangegeven, is de mate waarin een architect *innovatief* is het meest bepalend bij de keuze voor de favoriete opdrachtnemer. Een *goede naam* en *kennis van zaken* zijn ook belangrijke factoren.

22 | *Belangrijkste drie redenen om als favoriete architect voor een opdracht te kiezen*

	Architecten in het algemeen	<i>Vanwege de lage steekproefaantallen per architect is het niet mogelijk om redenen per architect aan te geven</i>			
1	Innovatief				
2	Goede naam en reputatie				
3	Kennis van zaken				

23 / Welke van de onderstaande architecten zou u het liefst een opdracht verlenen? Top
20

	Ranking	Totaal punten
Inbo	1	84
IAA architecten	2	66
van aken architecten	3	42
KAW architecten	4	37
De Zwarte Hond	5	35
Mecanoo architecten	5	35
Jo Coenen & Co	6	33
KOW	7	29
Claus en Kaan Architecten	8	26
Meyer en van Schooten Architecten	8	26
architectenbureau cepezed	9	23
MVRDV	9	23
Broekbakema	10	21
ZZDP Architecten	10	21
Rudy Uytenhaak	11	20
Heren 5 Architecten	12	19
Architectenbureau Koen van Velsen	13	17
24H-architecture	14	15
Bedaux de Brouwer Architecten	14	15
Designed by Erick van Egeraat	14	15
Jeanne Dekkers Architectuur	14	15
LIAG architecten	15	13
Van den Berg Groep	15	13
Architectuurstudio HH	16	12
Diederendirrix	16	12
Architektenburo Kühne & Co	17	10
Onix	18	9
Architectenbureau Dam&Partners	19	8
OMA	19	8
SeARCH	19	8
Venhoeven CS	19	8
Wiel Arets Architecten	19	8
Architectuurbureau Marlies Rohmer	20	7
Moriko Kira	20	7
WAM	20	7

2.3 Bouwbedrijven: Koninklijke BAM Groep favoriet om opdracht aan te verlenen

Van de bouwbedrijven is Koninklijke BAM Groep, net als in 2010, de favoriete opdrachtnemer. Dura Vermeer en Heijmans bekleden ook in 2011 de tweede en derde positie als favoriete opdrachtnemers onder de bouwbedrijven.

De drie belangrijkste redenen om een bouwbedrijf de ideale opdrachtnemer te vinden, zijn: *goede ervaringen, kennis van zaken en een goede reputatie.*

Deze drie redenen zien we in iets andere volgorde terug bij **Koninklijke BAM Groep en Heijmans.**

Bij **Dura Vermeer** speelt reputatie een minder belangrijke rol en is goed *persoonlijk contact* de derde belangrijkste reden om dit bedrijf als favoriete opdrachtnemer aan te wijzen. *Goede ervaringen en kennis van zaken* staan op plaats één en twee.

24 | *Belangrijkste drie redenen om als favoriet bouwbedrijf voor een opdracht te kiezen*

	Bouwbedrijven in het algemeen	Koninklijke BAM Groep	Dura Vermeer	Heijmans
1	Goede ervaringen	Goede ervaringen	Goede ervaringen	Kennis van zaken
2	Kennis van zaken	Goede naam en reputatie	Kennis van zaken	Goede ervaringen
3	Goede naam en reputatie	Kennis van zaken	Goed persoonlijk contact	Goede naam en reputatie

25 / Welke van de onderstaande bouwbedrijven zou u het liefst een opdracht verlenen?
Top 20

	Ranking	Totaal punten
Koninklijke BAM Groep	1	374
Dura Vermeer	2	256
Heijmans	3	252
Ballast Nedam	4	186
Koninklijke Volker Wessels Stevin	5	162
Van Wijnen Holding	6	153
Strukton	7	116
TBI Holdings	8	98
Plegt-Vos Bouwgroep	9	56
Janssen De Jong	10	54
Hegeman Bouw en Vastgoed	11	47
Friso Bouwgroep	12	46
Hurks Groep	12	46
Aan de Stegge Verenigde Bedrijven	13	43
M.J. de Nijs en Zonen Holding	14	40
VBK Beheer	15	39
Trebbe Groep	16	36
Van Oord	17	34
Jorritsma Beheer	18	31
Rasenberg Holding	18	31
De Combi Groep	19	30
Nijhuis Bouw	19	30
Van Gelder Groep	19	30
Moes Holding	20	28

2.4 Ingenieurs: Grontmij favoriet om opdracht aan te verlenen

Grontmij geniet nu zeer nipt de voorkeur bij de keuze van de favoriete ingenieur voor een opdracht. ARCADIS, de nummer één van 2010 volgt op slechts één punt achterstand. De derde plaats wordt gedeeld door DHV Holding en Oranjewoud.

De drie meest bepalende aspecten voor de keuze zijn *kennis van zaken*, een *goede naam* en prettige *eerdere ervaringen*.

Bij **Grontmij** en **Arcadis** zijn deze drie redenen (in dezelfde volgorde) ook de belangrijkste redenen om deze ingenieurs graag een opdracht te geven.

Goede reputatie en *goede ervaringen* staan bij **DHV Holding** en **Oranjewoud** in rangorde op de tweede plaats. De derde reden is bij DHV Holding *betrouwbaarheid*. Bij Oranjewoud delen goed *persoonlijk contact* en het *nakomen van afspraken* de derde positie.

26 / *Belangrijkste drie redenen om als favoriete ingenieur voor een opdracht te kiezen*

	Ingenieurs in het algemeen	Grontmij	ARCADIS	DHV HOLDING	Oranjewoud
1	Kennis van zaken	Kennis van zaken	Kennis van zaken	Kennis van zaken	Kennis van zaken
2	Goede naam en reputatie	Goede naam en reputatie	Goede naam en reputatie	Goede naam en reputatie/goede ervaringen	Goede naam en reputatie/goede ervaringen
3	Goede ervaringen	Goede ervaringen	Goede ervaringen	Betrouwbaarheid	Goed persoonlijk contact/nakomen afspraken

27 | Welke van de onderstaande ingenieurs zou u het liefst een opdracht verlenen? Top
15

	Ranking	Totaal punten
Grontmij	1	149
ARCADIS	2	148
DHV Holding	3	134
Oranjewoud	3	134
Koninklijke Haskoning Groep	4	125
Deerns Groep	5	114
Fugro	6	94
Bartels Engineering	7	85
Witteveen+Bos Raadgevende Ingenieurs	7	85
Tebodin	8	77
Movares Group	9	59
Tauw Group	10	46
Abt Holding	11	43
Aveco De Bondt Holding	12	41
IV-Groep	13	29
Advin	14	26
Inbo Holding	15	21

2.5 Installateurs: **Imtech** favoriet om opdracht aan te verlenen

Imtech blijft onder de installateurs de meest gewenste partner voor een opdracht. Op de tweede plaats staat Cofely Nederland op de voet gevolgd door Unica Installatiegroep.

In het algemeen zijn positieve *eerdere ervaringen*, *kennis van zaken* en een *goede reputatie* ook bij installateurs de meest bepalende factoren bij de keuze van een partij voor een opdracht.

Deze redenen zien we nagenoeg exact terug bij zowel **Imtech**, **Cofely Nederland** als **Unica Installatiegroep**. Alleen bij Imtech komt *betrouwbaarheid* nog samen met *goede reputatie* op een gedeelde derde plaats.

28 | *Belangrijkste drie redenen om als favoriete installateur voor een opdracht te kiezen*

	Installateurs in het algemeen	Imtech	Cofely Nederland	Unica Installatiegroep
1	Goede ervaringen	Goede ervaringen	Goede ervaringen	Goede ervaringen
2	Kennis van zaken	Kennis van zaken	Kennis van zaken	Kennis van zaken
3	Goede naam en reputatie	Goede naam en reputatie/betrouwbaarheid	Goede naam en reputatie	Goede naam en reputatie

29 / Welke van de onderstaande installateurs zou u het liefst een opdracht verlenen? Top 15

	Ranking	Totaal punten
Imtech	1	266
Cofely Nederland	2	212
Unica Installatiegroep	3	210
Ingenieursbureau Wolter & Dros	4	203
Croon Elektrotechniek	5	176
Van Dorp Installaties	6	170
Kropman Holding	7	91
Breman Topholding	8	74
Alewijnse Holding	9	71
Feenstra Verwarming	10	69
HVL	11	62
SPIE Nederland	12	52
P.G. Kuijpers & Zonen	13	35
Cegelec	14	31
Batenburg Beheer	15	26

2.6 (Semi-)overheid: gemeente favoriet om opdracht aan te verlenen

Wat betreft de (semi-)overheid geeft men ook in 2011 bij voorkeur een opdracht aan een gemeente. De Rijksgebouwendienst (ook in 2010) en Rijkswaterstaat volgen op de tweede en derde plaats.

Globaal zijn de *betrouwbaarheid*, de *goede naam* en prettige *eerdere ervaringen* de meest bepalende aspecten om de (semi-)overheid als favoriete opdrachtnemer aan te wijzen.

Bij **gemeenten** spelen goed *persoonlijk contact* en *de locatie* (dichtbij) vóór *betrouwbaarheid* een belangrijke rol bij de keuze.

De belangrijkste aspecten om de **Rijksgebouwendienst** te kiezen als ideale partij voor een opdracht zijn identiek aan de algemene redenen bij de keuze van de (semi-)overheid.

Bij **Rijkswaterstaat** zijn de belangrijkste twee redenen (*goede reputatie* en *betrouwbaarheid*) omgewisseld ten opzichte van de algemene redenen die worden aangegeven bij de (semi-)overheid als favoriete opdrachtnemer.

30 | *Belangrijkste drie redenen om als favoriete (semi-)overheidsinstelling voor een opdracht te kiezen*

	(Semi-)overheid in het algemeen	Gemeente	Rijksgebouwendienst	Rijkswaterstaat
1	Betrouwbaarheid	Goed persoonlijk contact	Betrouwbaarheid	Goede naam en reputatie
2	Goede naam en reputatie	Dichtbij gevestigd	Goede naam en reputatie	Betrouwbaarheid
3	Goede ervaringen	Betrouwbaarheid	Goede ervaringen	Goede ervaringen

31 | Welke van de onderstaande bedrijven of organisaties uit de klasse (semi-)overheid (rijk, provincie, waterschappen, gemeente en semi-overheid samen) zou u het liefst een opdracht verlenen?

	Ranking	Totaal punten
Gemeente	1	267
Rijksgebouwendienst	2	137
Rijkswaterstaat	3	128
Provincie	4	119
Rijksoverheid	5	92
Waterschap	6	60
ProRail	7	50

2.7 Projectontwikkelaars: Heijmans Vastgoed BV favoriet om opdracht aan te verlenen

De top 3 opdrachtnemers onder de projectontwikkelaars is in 2011 opgebouwd uit bijna dezelfde spelers als in 2010. Op nummer één staat nu Heijmans Vastgoed BV (nummer twee in 2010). Ballast Nedam Bouw en Ontwikkeling is gezakt naar de tweede plaats en Dura Vermeer is opgeklommen van de vierde naar de derde positie.

In het algemeen zijn een *goede reputatie*, *betrouwbaarheid* en positieve *eerdere ervaringen* de drie belangrijkste redenen om projectontwikkelaars bij voorkeur een opdracht te verlenen.

32 | *Belangrijkste drie redenen om als favoriete projectontwikkelaar voor een opdracht te kiezen*

	Projectontwikkelaars in het algemeen	<i>Vanwege de lage steekproefaantallen per projectontwikkelaar is het niet mogelijk om redenen per projectontwikkelaar aan te geven</i>			
1	Goede naam en reputatie				
2	Betrouwbaarheid				
3	Goede ervaringen				

33 / Welke van de onderstaande projectontwikkelaars zou u het liefst een opdracht verlenen? Top 15

	Ranking	Totaal punten
Heijmans Vastgoed BV	1	60
Ballast Nedam Bouw en Ontwikkeling	2	41
Dura Vermeer Groep N.V.	3	38
VolkerWessels Vastgoed bv	4	31
Bouwfonds Property Development	5	28
Van Wijnen Groep NV	5	28
ING Real Estate	6	27
AM	7	24
Bemog Projektontwikkeling B.V.	8	20
Ymere	9	16
Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V.	10	12
Moes Bouwgroep	10	12
Slokker Vastgoed BV	11	11
Vesteda Groep BV	12	10
Vorm Ontwikkeling B.V.	12	10
Ahold Europe Real Estate & Construction B.V.	13	9
J.M. Deurwaarder Projectontwikkeling B.V.	13	9
Staedion	13	9
3W Vastgoed bv	14	8
Schiphol Real Estate B.V.	14	8
ZeemanVastgoed b.v.	14	8
ABB Ontwikkeling BV	15	7
de Alliantie Ontwikkeling	15	7
Kanters Bouw en Vastgoed B.V.	15	7
TBI Holdings B.V.	15	7

2.8 Woningcorporaties: De Alliantie en Ymere favoriet om opdracht aan te verlenen

Dit jaar zijn De Alliantie en Ymere de favoriete woningcorporaties als het gaat om opdrachtverlening. Woonzorg volgt met slechts één punt verschil op de tweede plaats en Wonen Zuid completeert de top 3.

Net als bij de projectontwikkelaars vormen een *goede naam*, *betrouwbaarheid* en *goede ervaringen* in het verleden globaal gezien de basis voor het nomineren van woningcorporaties als meest gewenste opdrachtnemer.

34 | *Belangrijkste drie redenen om als favoriete woningcorporatie voor een opdracht te kiezen*

	Projectontwikkelaars in het algemeen	<i>Vanwege de lage steekproef aantallen per woningcorporatie is het niet mogelijk om redenen per architect aan te geven</i>			
1	Goede naam en reputatie				
2	Betrouwbaarheid				
3	Goede ervaringen				

35 / Welke van de onderstaande woningcorporaties zou u het liefst een opdracht verlenen? Top 10

	Ranking	Totaal punten
De Alliantie	1	43
Ymere	1	43
Woonzorg Nederland	2	42
Wonen Zuid	3	28
WonenBreburg	4	27
BrabantWonen	5	26
Mitros	5	26
Wonen Limburg	5	26
WoonFriesland	6	21
Acanthus Groep	7	19
Lefier	7	19
Mooiland Vitalis	7	19
Staedion Wonen	8	18
Woonstichting de Key	8	18
DeltaWonen	9	15
Woningcorporatie Domijn	9	15
Woningstichting Rochdale	9	15
Woonpunt	10	14
